

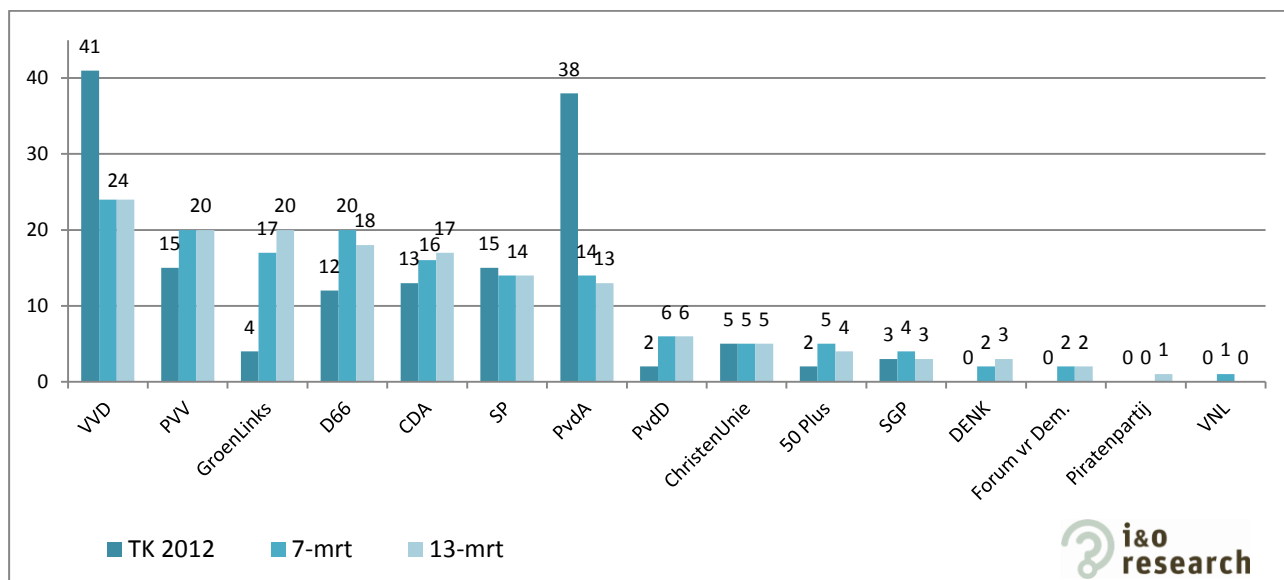
VERTROUWEN IN BUMA ALS PREMIER GESTEGEN

ELECTORALE SPEELVELD DIKT VERDER IN

13 maart 2017

Speelveld dikt verder in

In de I&O-peiling, die liep van donderdag 9 t/m maandagochtend 13 maart, zien we het speelveld verder indikken. VVD (24 zetels) en PVV (20) zijn stabiel en de runners up (GroenLinks en CDA) sluiten verder aan. GroenLinks (van 17 naar 20 zetels) neemt daarmee de positie van D66 (van 20 naar 18) weer over als derde partij. CDA groeit langzaam maar gestaag door (van 14 zetels eind januari naar 17 zetels nu). SP staat stabiel op 14 zetels en PvdA levert één zetel in (van 14 naar 13). Het verschil tussen de nummer 1 (VVD; 15,2%) en nummer 7 (PvdA; 8,5%) is nog geen 7%, een verschil van 11 zetels. DENK gaat van 2 naar 3 zetels en Forum voor Democratie blijft staan op 2 zetels. De PiratenPartij heeft opnieuw één zetel en VNL levert hem wederom in. Artikel 1 zit er dicht tegenaan (met 0,6%).

Turkije-effect?

Van de totale steekproef vulde een vijfde deel de vragenlijst zaterdag na 12 uur in, het tijdstip dat het conflict tussen de Turkse en Nederlandse regering escaleerde. Het (mogelijke) effect daarvan is dus nog nauwelijks in de zetelpeiling verwerkt. Bij de (switch-)motieven wordt het welgeteld drie keer genoemd.

Als we de uitkomsten van vóór en na zaterdag 12 uur vergelijken, lijkt het erop dat het CDA (+3%) het meest profiteert. We onderzoeken het effect van het Turks-Nederlandse conflict nader van 13 op 14 maart, waarna we onze definitieve slotpeiling zullen publiceren.

Vertrouwen in Buma als premier gestegen

Had in februari nog 40 procent vertrouwen in Sybrand Buma als premier, twee maanden later is dat 50 procent. Daarmee krijgt hij even veel vertrouwen als Alexander Pechtold (50%) en Mark Rutte (49%). Mark Rutte vindt men nog het vaakst "volledig betrouwbaar als premier" (20%; Pechtold 18%; Buma: 16%).

Ruim een derde (37%) van de kiezers vindt Asscher betrouwbaar als minister-president, waar dat in januari nog 49 procent was. Ook Jesse Klaver levert in (van 41% naar 36%), waar Roemer juist weer iets aan vertrouwen gewonnen heeft (van 31 naar 35%). Het vertrouwen in Geert Wilders als mogelijke premier blijft laag: 23; 72% heeft geen vertrouwen in hem.

Zeven op de tien kiezers zweven nog

Het aandeel zwevers is 3 tot 6 dagen voor de verkiezingen nog erg hoog: 70 procent. Het neemt maar licht af. Het aandeel kiezers dat het helemaal niet weet daalt verder, van 16 procent vorige week naar 13 procent nu. Het aandeel waarvan de keuze vast staat, neemt navenant toe: van 27 procent naar 30 procent. Het aandeel dat tussen meerdere partijen twijfelt is gelijkgebleven: 57 procent.

Dit blijkt uit landelijk representatief onderzoek van I&O Research onder 2.972 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek werd uitgevoerd van donderdag 9 t/m maandagochtend 13 maart 2017.

Meer informatie

Peter Kanne, 06-31943707

*Overname uit deze publicatie is alleen toegestaan met expliciete vermelding van **I&O Research** als bron.*

I&O Research zetelpeiling 13 maart

In de I&O-peiling die liep van donderdag 9 t/m maandagochtend 13 maart zien we het speelveld verder indikken. VVD (24 zetels) en PVV (20) zijn stabiel en de runners up - GroenLinks en CDA - sluiten verder aan. GroenLinks (van 17 naar 20 zetels) neemt daarmee de positie van D66 (van 20 naar 18) weer over als derde partij. CDA groeit langzaam maar gestaag door (van 14 zetels eind januari naar 17 zetels nu). SP (stabiel op 14) en PvdA (van 14 naar 13) zitten daar direct achter.

DENK gaat van 2 naar 3 zetels en Forum voor Democratie blijft staan op 2 zetels. De PiratenPartij heeft de ene zetel weer terug en VNL levert hem in.

Tabel 1 Zetelpeiling

Antwoord op de vraag "Stel dat u op 15 maart gaat stemmen, op welke partij zou u dan stemmen?"

Basis: van plan te gaan stemmen. Exclusief blanco, weet ik niet en wil ik niet zeggen.

		PEILING													
zetels		zetels												+/-	+/-
	Sept 2012	Mrt '16	Jun. '16	Sep. '16	3 nov '16	21 nov. '16	20 dec. '16	16 jan. '17	31 jan '17	14 febr '17	28 febr '17	7 mrt '17	13 mrt '17	t.o.v. 7-3	t.o.v TK12
VVD	41	27	27	28	28	27	23	26	25	24	25	24	24	0	-17
PvdA	38	19	16	19	18	17	16	17	12	14	14	14	13	-1	-25
PVV	15	25	31	27	21	30	33	26	26	20	22	20	20	0	+5
SP	15	16	17	14	15	15	11	10	13	11	12	14	14	0	-1
CDA	13	16	16	13	16	12	12	15	14	16	15	16	17	+1	+4
D66	12	16	12	13	16	13	15	13	15	20	17	20	18	-2	+6
ChristenUnie	5	6	6	5	6	6	5	5	7	8	8	5	5	0	0
GroenLinks	4	14	12	14	14	12	18	19	18	19	20	17	20	+3	+16
SGP	3	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	-1	0
PvdD	2	4	3	3	5	4	4	5	5	5	5	6	6	0	+4
50 Plus	2	4	6	9	6	9	8	7	9	7	4	5	4	-1	+2
VNL	-	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	1	0	-1	0
DENK	-	-	0	0	0	0	0	1	1	1	2	2	3	+1	+3
Piratenpartij	-	-	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	+1	+1
Forum vr Dem.	-	-	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	2	0	+2
GeenPeil	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nwe Wegen	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 1	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150		

Bron: I&O Research, 8 maart 2017

Tabel 2**Zetelpeiling in percentages**

Antwoord op de vraag "Stel dat u op 15 maart gaat stemmen, op welke partij zou u dan stemmen?"

Basis: van plan te gaan stemmen. Exclusief blanco, weet ik niet en wil ik niet zeggen.

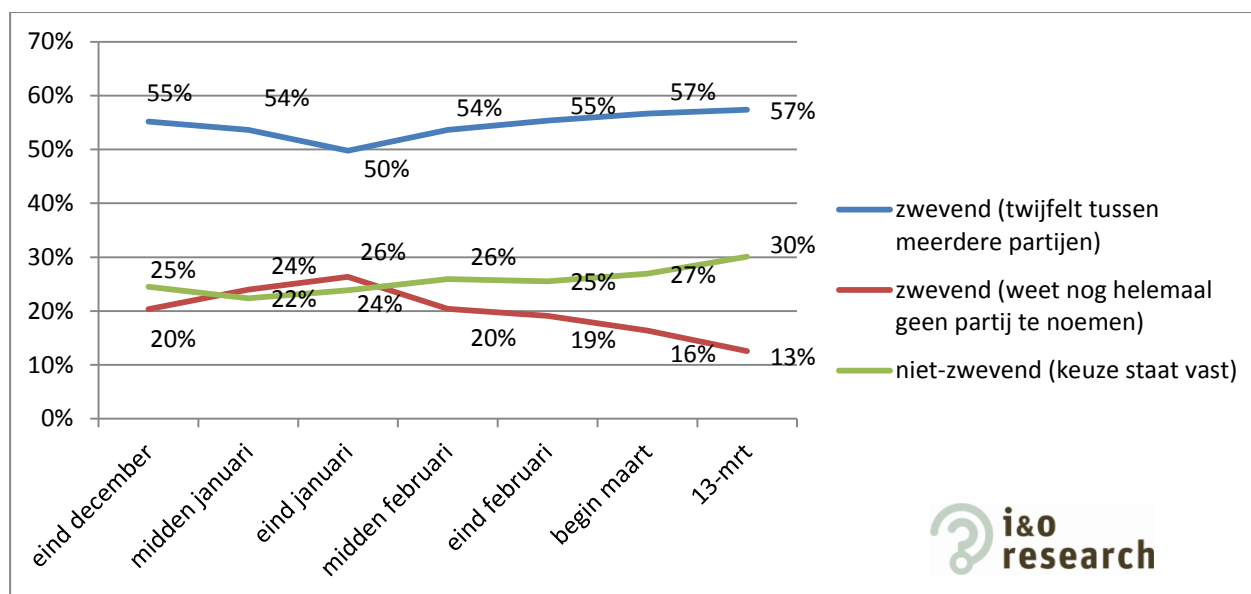
PEILING TK – IN PERCENTAGES														
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	Jan. '16	Feb. '16	Mrt. '16	Jun. '16	Sep. '16	3 Nov. '16	21- 11 '16	20- 12 '16	16-1 '17	31-1 '17	14-2- '17	28-2- '17	7-3- '17	13-3- '17
VVD	16,9	17,0	18,0	17,4	18,5	18,1	17,7	14,9	16,9	16,2	15,1	16,2	15,8	15,2
PvdA	9,7	11,5	12,4	10,2	12,5	11,7	11,2	10,8	11,2	8,1	8,9	9,1	9,2	8,5
PVV	17,6	16,9	16,2	20,3	17,6	14,0	19,4	21,4	17,0	16,7	12,6	14,0	12,8	12,8
SP	10,7	10,7	10,9	11,3	9,2	9,6	9,5	7,2	6,5	8,5	7,5	7,9	9,0	9,0
CDA	10,9	9,8	10,6	10,8	8,9	10,2	7,9	8,0	9,4	9,0	10,5	9,7	10,7	11,1
D66	12,1	10,3	10,4	8,0	8,4	10,4	8,6	9,7	8,7	10,0	13,1	10,8	12,9	11,9
ChristenUnie	4,4	4,2	3,9	3,9	3,3	3,9	4,4	3,7	3,7	4,7	5,6	5,5	3,6	3,7
GroenLinks	9,2	9,4	9,0	7,8	9,5	9,6	8,0	11,5	12,6	11,4	12,2	13,2	10,7	12,9
SGP	2,6	2,8	2,5	2,8	2,2	3,0	2,8	2,8	2,6	3,1	2,9	3,0	2,6	2,0
PvdD	2,6	3,4	2,9	2,5	2,2	3,6	2,6	2,8	3,2	3,3	3,6	3,5	4,0	4,4
50 Plus	2,9	3,6	3,1	4,4	6,4	4,4	5,8	5,2	4,7	5,8	5,0	3,2	3,7	3,1
VNL	0,3	0,0	0,0	0,6	1,3	0,8	1,0	0,6	0,3	0,3	0,5	0,6	0,7	0,5
DENK	-	-	-	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	1,1	1,1	0,8	1,4	1,7	2,1
Piratenpartij	-	-	-	0,0	0,0	0,3	0,4	0,8	0,7	0,5	0,7	0,7	0,6	0,7
Forum v D	-	-	-	0,0	0,0	0,3	0,5	0,0	0,7	0,8	0,6	1,0	1,4	1,5
GeenPeil	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2	0,1	0,4	0,1	0,1	0,1
Nwe Wegen	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Artikel 1	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,2	0,1	0,0	0,2	0,6
TOTAAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: I&O Research, 8 maart 2017

Zeven op de tien zweven nog

Het aandeel zwevers is enkele dagen voor de verkiezingen¹ nog erg hoog: 70 procent. Het neemt maar licht af (vorige week: 73%). Het aandeel kiezers dat het helemaal niet weet daalt van 26% eind januari, 16% vorige week naar 13% nu. Het aandeel kiezers waarvan de keuze vaststaat, neemt navenant toe: van 27% naar 30%. Hetaandeel dat tussen meerdere partijen twijfelt is gelijkgebleven: 57%.

Figuur 1
Zwevers sinds eind december 2016

Conflict met Turkije

Van de totale steekproef vulde een vijfde deel de vragenlijst zaterdag na 12 uur in, het tijdstip dat het conflict tussen de Turkse en Nederlandse regering begon te escaleren. Het effect daarvan is dus nog nauwelijks in de zetelpeiling verwerkt. Bij de (switch-)motieven² wordt het welgeteld drie keer genoemd. Als we de uitkomsten van vóór en na zaterdag 12 uur, lijkt het erop dat CDA (+3%) het meest profiteert, maar we zullen het effect van het Turks/Nederlandse conflict nader onderzoeken van 13 op 14 maart, waarna we onze definitieve slotpeiling zullen publiceren.

¹ Het merendeel vulde de vragenlijst donderdag, vrijdag en zaterdag in

² Circa 200 respondenten hebben nu een andere voorkeur dan de vorige peiling.

Vertrouwen in Buma als premier flink gestegen

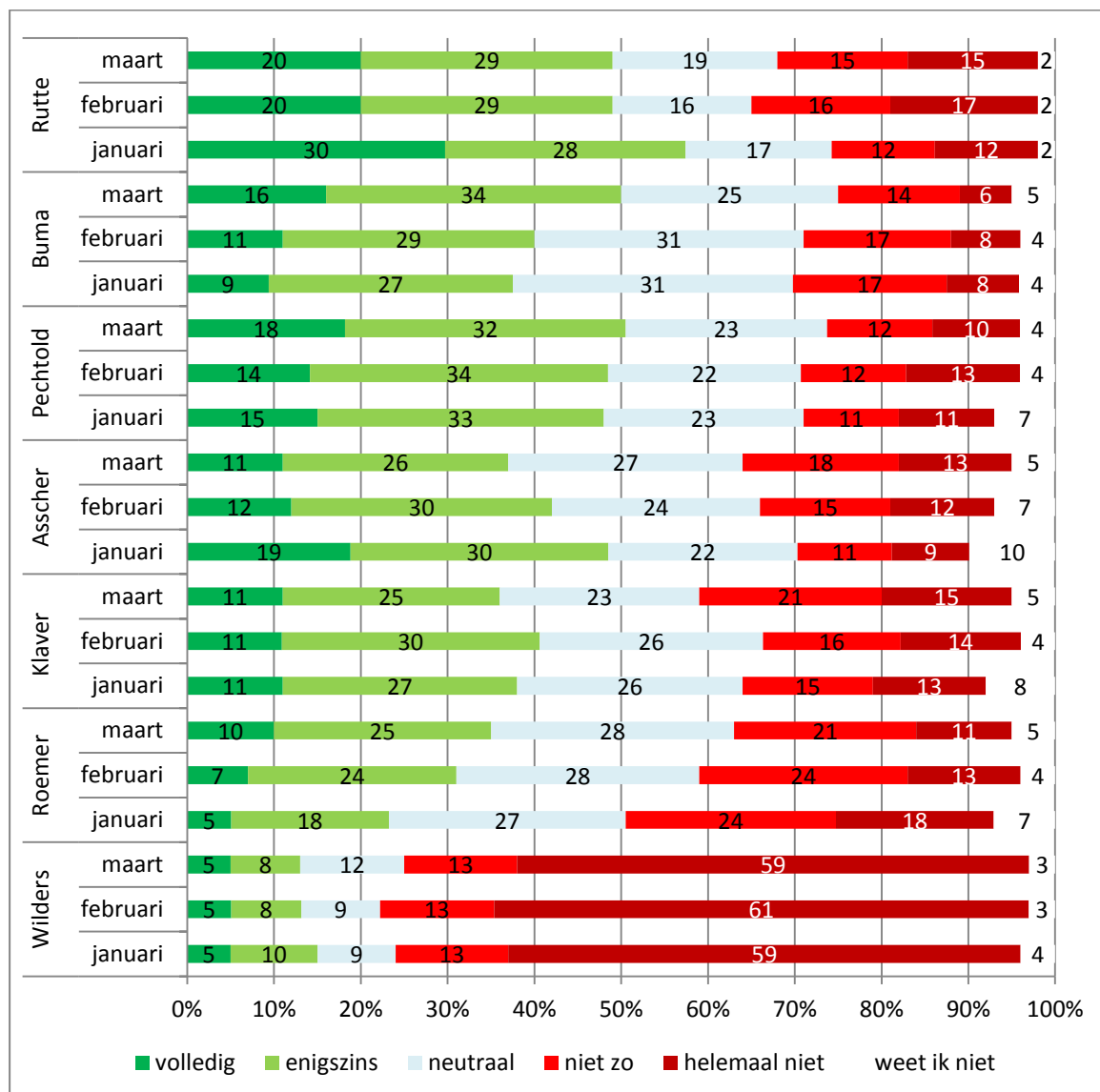
Had in februari nog 40% vertrouwen in Sybrand Buma, nu is dat opgelopen naar 50%. Daarmee krijgt hij even veel vertrouwen als Mark Rutte en Alexander Pechtold. Op Mark Rutte is de uitspraak "zou betrouwbaar zijn als minister-president" nog wel het vaakst "volledig van toepassing".

Lodewijk Asscher leverde ongeveer evenveel in als Buma wint. Nu vindt nog 37% van de kiezers Asschier betrouwbaar als minister-president, waar dat in januari nog 49% was.

Ook Jesse Klaver levert iets in (van 41% naar 36%), waar Roemer juist weer iets aan vertrouwen gewonnen heeft (van 31 naar 35%).

Het vertrouwen in Geert Wilders als premier blijft laag: 23; 72% heeft geen vertrouwen in hem.

Figuur 2
“Zou betrouwbaar zijn als minister-president” van toepassing op...

Onderzoeksverantwoording

Dit blijkt uit landelijk representatief onderzoek van I&O Research onder 2.972 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek werd uitgevoerd van donderdag 9 t/m maandagochtend 13 maart 2017.

Het grootste deel van de deelnemers is afkomstig uit het I&O Research Panel (n=2.510), n=195 deelnemers zijn via PanelClix benaderd voor dit onderzoek en n=267 Nederlanders met een migratie-achtergrond werden face-to-face bevraagd. Deze laatste groep beantwoordde slechts de peilingvragen plus de onderwerpen die verband houden met de stemvoorkeur.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn herwogen na herweging op geslacht, leeftijd, regio en opleidingsniveau. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95%. Bij de belangrijkste uitkomsten is er sprake van een marge van plus of min 1 à 3 procent. Bij de score voor de VVD (15,2) is er sprake van een marge van plus of min 1,3%. De VVD scoort dus tussen de 13,9 en 16,5%. (De zetelpeilingvraag is gebaseerd op diegenen die zeggen 'zeker' te gaan stemmen. Dit betref 2.794 respondenten.)

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). De respondenten hebben geen financiële vergoeding gehad voor hun aanmelding voor het panel. Ook voor deelname aan dit onderzoek kregen respondenten uit het I&O Research Panel geen vergoeding.

I&O Research

I&O Research is een maatschappelijk betrokken bureau voor beleids- en marktonderzoek. Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties. I&O Research is de laatste jaren gegroeid tot het zevende marktonderzoeksbureau van Nederland. In de sector 'overheid & onderwijs' is I&O Research de nummer 1 (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2016).

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001- en ISO 20252-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.